



УДК 336.717.061

## ЯКІСТЬ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ ТА ЇЇ РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ

Студ. К. В. Полішевська, гр. МгФМ-1-18

Науковий керівник доц. Д. І. Коваленко

Київський національний університет технологій та дизайну

**Метою та завданням** є аналіз ефективності кредитної діяльності банківських установ як визначальної передумови забезпечення фінансової стійкості банківської системи в умовах нестабільності.

**Об'єктом дослідження** є кредитна діяльність комерційних банків України.

**Методи та засоби дослідження.** Теоретичною та методологічною базою для дослідження виступають звіти міжнародних рейтингових агентств. Розглянуто особливості діяльності комерційних банків в наукових працях. Інформаційною базою є Закон України «Про банки і банківську діяльність».

**Наукова новизна** полягає у теоретичному обґрунтуванні та практичному вирішенні комплексу питань, пов'язаних із забезпеченням належного рівня фінансової стійкості комерційних банків України.

**Результати дослідження.** Банківський портфель в економічній літературі визначається як сукупність активів і пасивів банку, що відповідно складається з портфеля активних та портфеля пасивних операцій банку. Здійснення активних операцій банківськими установами є найважливішим джерелом отримання прибутку, адже саме вони приносять банку більше 90% загального доходу. Таким чином, кредитні операції становлять більшу частину банківського портфеля активних операцій та є цілісним об'єктом управління, який характеризується специфічними його особливостями [1, с. 58].

Якість банківських активів, і перш за все кредитів, – один з найважливіших індикаторів стану банківського сектору та економіки в цілому. Прострочена заборгованість за кредитами найбільш яскраво свідчить про наявність проблем у кредитному портфелі банківської установи, оскільки вона є безпосереднім відображенням проблем позичальника і його неспроможності погасити борг перед банком.

Визначення загальної оцінки діяльності комерційного банку є важливим показником функціонування сучасного банку [2, с. 59]. Рейтингова оцінка – важливий сигнал для потенційних інвесторів.

Нині діяльність банківського сектору держави аналізують три провідні закордонні рейтингові агентства, чиї рейтинги визнані міжнародними фінансовими інститутами: Standard & Poor's, Fitch, Moody's. У розвинених країнах та країнах з відкритою економікою постійно проводяться рейтинги комерційних банків, які дають змогу проводити оцінку стану банку і залежно від цього приймати певні рішення [3, с. 33].

Під час складання рейтингу найбільших українських банків враховується здатність банку без затримки повернути депозити, якщо у нього з'являться фінансові проблеми або проблеми з погашення кредитів і зростання заборгованості клієнтів, а також рівень підтримки акціонерів і держави.

Найбільш надійними банками України станом на січень 2019 року є [4]:

1. Райффайзен банк Аваль;
2. Кредит Агриколь Банк;
3. Укрсиббанк;
4. Ощадбанк;



5. Укрексімбанк;
6. Кредобанк;
7. Сітібанк Україна;
8. Укргазбанк;
9. Альфа-банк;
10. ПроКредит банк.

Під надійністю розуміють здатність банку протистояти несприятливим обставинам, але надійність і вірогідність дефолту - різні поняття. Вельми надійний банк, може потрапити під вплив негативних і форс-мажорних чинників, які можуть стати причиною банкрутства, в той час як банк з задовільним рейтингом продовжить роботу, оскільки в результаті збігу обставин уникне негативного впливу подібних чинників. Окрім того, необхідно враховувати політичні ризики, які на даному етапі розвитку світового економічного простору є доволі значними, а банківська система країни – надто не стійкою.

Висновки про ступінь надійності банку формуються на підставі наступних показників фінансової діяльності: депозитний портфель, статутний капітал, резервний фонд, кількість і обсяг кредитів, величина доходу за підсумками періоду.

Кредитний портфель є не просто пасивно сформованим набором позичок, а результатом активних, цілеспрямованих дій банку, який динамічно розвивається, суто управлінським співвідношенням між різноманітними видами кредитів. Банківський кредитний портфель варто розглядати як втілення кредитної політики банку, що, у свою чергу, є невід'ємною складовою його загальної стратегії розвитку. Формуючи кредитний портфель, керуються правилом: видавати кредити, які приносять максимальні доходи за інших однакових умов [5].

**Висновки:** Отже, на основі проведеного аналізу управління кредитними портфелями 10 найкращих банків України можна зробити висновок, що кредитна політика з підвищенням процентних ставок, постійний моніторинг складових кредитного портфеля, невідкладні дії керівництва банківських установ з управління ризиками повинні призвести до зростання обсягів кредитування, вдосконалення системи управління якістю кредитного портфеля.

**Ключові слова:** комерційний банк, рейтинг, кредит, банківські ризики, рейтингова оцінка діяльності банків, кредитний портфель.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Говоруха С. Підходи до визначення поняття «кредитний портфель» та аналіз його характеристик / С. Говоруха // Вісник Львівського університету. – 2012. – Вип. 39. – С. 125–127.
2. Національний банк і грошово-кредитна політика : [підручник] / Кол. авт.: А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна, М.І. Савлук та ін. ; За ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Мороза і канд. екон. наук, доц. М.Ф. Пуховкіної. – К. : КНЕУ, 2005. – 556 с.
3. Гогой І.Ю. Рейтингова оцінка діяльності комерційних банків за системою CAMELS / І.Ю. Гогой // Управління розвитком. – 2014. – № 4. – С. 33-35.
4. Рейтинг самих надійних банків України 2019р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.yourmoney.com.ua/>
5. Некрасова В.В. Формування кредитного портфеля банку в сучасних умовах: [Електронний ресурс] / В.В. Некрасова // Науково-технічна бібліотека Харківського національного економічного університету: Електронний архів. – 2012. – Режим доступу : <http://www.repository.hneu.edu.ua/>.